

**Sprawozdanie z Międzynarodowej Konferencji Naukowej
„Polityka migracyjna państw Europy Środkowo-Wschodniej
i Azji Centralnej. Polityka - prawo - bezpieczeństwo - gospodarka”
Siedlce, 7 czerwca 2022 roku**

GRZEGORZ NIZIOŁ
e-mail: grzegorz@niziol.net

W dniu 7 czerwca 2022 r. w Siedlcach odbyła się w trybie zdalnym jednodniowa konferencja międzynarodowa dotycząca zagadnień związanych z problematyką migracyjną państw Europy Środkowo-Wschodniej i Azji Centralnej. Organizatorem konferencji był Instytut Nauk o Polityce i Administracji Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego w Siedlcach (UPH) przy wsparciu Studenckiego Koła Naukowego Pasjonatów Prawa „Themis” oraz Studenckiego Koła Naukowego Prawa Podatkowego funkcjonującego w ramach Uczelni. Kierownikiem naukowym przedsięwzięcia był dr hab. Arkadiusz Indraszczyk, prof. UPH, zaś kierownikiem organizacyjnym dr Jerzy Szukalski. Na konferencji spotkali się naukowcy z 17 ośrodków akademickich – 8 polskich oraz 9 zagranicznych, m.in. z Gruzji, Ukrainy, Uzbekistanu, Turcji oraz Węgier.

Celem konferencji było ukazanie dynamiki procesów migracyjnych w państwach Europy Środkowo-Wschodniej i Azji Centralnej, jakie nastąpiły wskutek rozpadu Związku Sowieckiego i wydarzeń Jesieni Narodów. Jak wskazali organizatorzy, procesy te wzmogły się po przyjęciu wielu państw europejskich do Unii Europejskiej (UE), zaś od 2021 r. istotnym czynnikiem ruchów migracyjnych stały się działania hybrydowe Białorusi w stosunku do Polski, Litwy i Łotwy, a w szerszym kontekście w stosunku do całej UE.

Uroczystego otwarcia konferencji dokonali kolejno: prof. dr hab. Mirosław Minkina, JM Rektor UPH, dr Marcin Chrzęścik, Prodziekan Wydziału Nauk Społecznych UPH, dr hab. A. Indraszczyk, prof. UPH, Dyrektor Instytutu Nauk o Polityce i Administracji UPH, dr J. Szukalski, adiunkt w Instytucie Nauk o Polityce i Administracji UPH.

Uczestnicy konferencji obradowali w czterech następujących po sobie sesjach. Obradom sesji pierwszej przewodniczył dr hab. Andrzej Bisztyga, prof. UZ. Jako pierwszy prelegent głos zabrał prof. dr hab. Akmal Saidov z Akademii Nauk Uzbekistanu, pierwszy zastępca Spikera Izby Ustawodawczej Olij Madżlisu Republiki Uzbekistanu, dyrektor Narodowego Centrum Republiki Uzbekistanu do spraw Praw Człowieka, który wystąpił z referatem *Миграционная политика Нового Узбекистана: законодательные и институциональные основы* (Polityka migracyjna Nowego Uzbekistanu: prawne i instytucjonalne podstawy). Kolejne referaty zaprezentowali: dr hab. Wiktoria Zagórska-Antoniuk, profesor Uniwersytetu Państwowego „Politechnika Żytomierska” w Żytomierzu – *Ukraina i obecny kryzys bezpieczeństwa*; prof. dr hab. Jacek Sobczak z Akademii Ekonomiczno-Humanistycznej w Warszawie, jednocześnie sędzia Sądu Najwyższego w stanie spoczynku – *Obcy wszędzie – migranci w poszukiwaniu tożsamości*; dr hab. Yevheniia Duliba, profesor Narodowego Uniwersytetu Gospodarki Wodnej i Zarządzania Zasobami Naturalnymi w Równym – *Migracje w czasie wojny w Ukrainie: problem i sposoby ich rozwiązywania*; dr hab. Swietlana Swirko, profesor Państwowego Uniwersytetu „Politechnika Żytomierska” w Żytomierzu – *Migration Policy and Its Impact on the Economic Security of the Country* (Polityka migracyjna i jej wpływ na bezpieczeństwo ekonomiczne państwa); prof. dr hab. Ivan Pankevych z Narodowego Uniwersytetu Gospodarki Wodnej i Zarządzania Zasobami Naturalnymi w Równym, Uniwersytet Zielonogórski – *Rosyjska inwazja jako zagrożenie dla systemu szkolnictwa wyższego w Europie Środkowo-Wschodniej*; dr hab. Ewa Tuora-Schwierskott, profesor Collegium Witelona Uczelnia Państwowa w Legnicy – *Aktualna polityka migracyjna Niemiec w obliczu nowych wydarzeń politycznych*; prof. dr Tornike Khoshtaria z Uniwersytetu Medycznego w Tbilisi – *The Impact of Consumers Incentives Towards Green Products Purchase Intention* (Wpływ bodźców skłaniających konsumentów do zamiaru zakupu produktów ekologicznych).

Sesji drugiej przewodniczył prof. dr hab. J. Sobczak. Wygłaszającymi prelekcje byli: dr hab. Iryna Legan z Państwowego Uniwersytetu „Politechnika Żytomierska” w Żytomierzu – *Legal Regulation of Migration Processes* (Regulacje prawne procesów migracyjnych); dr Oksana Lytwynczuk z Uniwersytetu Państwowego „Politechnika Żytomierska” w Żytomierzu – *Kryzys migracyjny w warunkach wojny rosyjsko-ukraińskiej*; dr Olha Dzhyhora z Uniwersytetu Państwowego

„Politechnika Żytomierska” w Żytomierzu – *Features of the Budget Process and Budget Security in the Conditions of Martial Law in Ukraine* (Cechy procesów budżetowych w warunkach stanu wojennego w Ukrainie); dr hab. Jerzy Kolarzowski, prof. UPH – *Emigracja żywiołowa kontra emigracja z ludzką twarzą*; dr hab. Viktor Marsai z Instytutu Badawczego nad Migracjami w Budapeszcie – *Takuba and Szablya – The Conceptual Framework of the Deployment of the Hungarian Defence Forces in the Sahel in Context of the European Migration and Refugee Crisis* (Takuba i Szablya – Ramy koncepcyjne rozmieszczenia Węgierskich Sił Zbrojnych w Sahelu w kontekście europejskiego kryzysu migracyjnego i uchodźczego); dr Serhii Hakman z Regionalnego Centrum Podnoszenia Kwalifikacji w Czerniowcach – *Депортація як форма державної політики по розмиванню національного фактора* (Deportacja jako forma polityki państwa w celu osłabienia czynnika narodowego); dr Magdalena Wasylkowska-Michór z Uniwersytetu Zielonogórskiego – *Ustawa z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa jako wyraz polityki migracyjnej państwa polskiego – zagadnienia wybrane.*

Sesję trzecią poprowadził dr hab. Krzysztof Prokop, prof. UPH. Swoje wystąpienia konferencyjne przedstawili: dr hab. Ksenia Kakareko z Uniwersytetu Warszawskiego – *Karta Polaka – rozwiązania na miarę naszych potrzeb i możliwości?*; dr hab. Tomasz Browarek z Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie – *Uwarunkowania polityki migracyjnej państwa polskiego po 1989 roku*; dr hab. Michał Bartoszewicz z Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego im. Jana Długosza w Częstochowie – *Polityka migracyjna w dziedzinie komunikowania się. Wybrane zagadnienia prawnojęzykowe*; dr Magdalena Kowalczyk z Uniwersytetu Zielonogórskiego – *Status prawny uchodźcy*; dr Aneta Bąk-Pitucha z Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II – *Polityka migracyjna Grupy Wyszehradzkiej*; dr Habib Aydin z Państwowego Uniwersytetu w Synopie – *The Global Problem of the 21st Century: Migration and Solution* (Globalny problem XXI w.: migracja i jej możliwe rozwiązania); dr Piotr Sobański z Instytutu Nauk Prawnych Uniwersytetu Zielonogórskiego – *Wybrane aspekty migracji związanej z konfliktem w Jugosławii w latach 90.*; dr Yuliya Ulasiuk z Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego w Siedlcach – *Ekonomiczno-społeczne aspekty migracji pracowników naukowych z białoruskich uczelni*; dr Agnieszka Dybowska z Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego w Siedlcach – *Strategia Unii Europejskiej na rzecz włączania społecznego młodzieży z rodzin migracyjnych.*

Ostatniej sesji czwartej – studenckiej przewodniczyła dr hab. Aldona Domańska, prof. UŁ. Prelekcje z grona studentów I i II roku prawa UPH przygotowali: Julia Bąbiak – *Przystąpienie Polski do Unii Europejskiej a problem emigracji ekonomicznej Polaków*; Natalia Piątek – *Migracja Polaków do Wielkiej Brytanii po 2004 roku*; Andżelika Guzek – *Migranci w działaniach hybrydowych Białorusi wobec Polski, Litwy i Łotwy*; Eryk Kalaciński – *Emigracja polityczna i gospodarcza Rosjan w cieniu toczącej się wojny w Ukrainie*; Krzysztof Kuć – *Problemy wewnętrzne Federacji Rosyjskiej spowodowane migracją ludności po upadku Związku Radzieckiego*; Jakub Rosa – *Migracje na terenie Polski po drugiej wojnie światowej*. Podsumowania konferencji dokonał dr J. Szukalski.

Konferencja doskonale wpisała się w obecną sytuację geopolityczną, jednocześnie ukazując jak bardzo dojrzałymi i potrzebnymi poddania dyskusji są problemy związane z migracją międzynarodową odgrywającą coraz większą rolę w ekonomii i polityce społecznej państw wskazanych regionów, a także stanowiącą wyzwania w obszarze ich bezpieczeństwa zarówno wewnętrznego, jak i zewnętrznego oraz możliwości integracyjnych cudzoziemców. Sytuacja demograficzna wpływająca na rynek pracy, w połączeniu ze znacznym odpływem emigracyjnym oraz nasilającą się imigracją, głównie z Iraku, Syrii i Afganistanu, zaś w odniesieniu do Rosji – z państw Azji Centralnej, ale także kryzys humanitarny spowodowany wojną w Ukrainie generujący wymuszoną nagłą migrację uchodźców pokazuje jak aktualny jest to problem. W ciągu zaledwie kilkunastu dni od wybuchu konfliktu do Polski trafiło prawie 2 miliony uchodźców, to jest tyle co przez ostatnie 6–7 lat migrantów ekonomicznych z Ukrainy do Polski czy polskich emigrantów na Wyspy Brytyjskie od akcesji Polski do UE. Doprowadziło to tym samym do sytuacji, w której w ciągu zaledwie dwóch tygodni populacja Polski zwiększyła się o 4–5%, stawiając przed całym społeczeństwem trudne wyzwania. Powyższe wskazuje, że migracje wymuszają konieczność wzmocnienia i koordynacji działań administracji oraz organizacji pozarządowych w celu identyfikacji i maksymalizacji korzyści płynących z niej, a także minimalizacji potencjalnie niekorzystnych społecznie skutków ruchów migracyjnych, także tych wymuszonych wojną. Interdyscyplinarny charakter konferencji dał jej uczestnikom możliwość wieloaspektowego podejścia do zakreślonego zagadnienia, był również przyczynkiem dla rozpoczęcia szerszej dyskusji i refleksji wśród społeczności akademickiej.